

Handläggare
Johan Hillman
Ann-Christine Dahlén

Datum
2016-06-07

Diarienummer
SCN-2016-0218

Socialnämnden

Konsekvensanalys gällande nya besparingsåtgärder inom barn- och ungdomsvården

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta:

att ställa sig bakom analysen i sin helhet, samt

att ge förvaltningen i uppdrag att till septembersammanträdet återkomma med en fördjupad helhetsanalys och åtgärder utifrån nämndens ekonomiska resultat per augusti.

Bakgrund

I januari månad 2016 beslutade nämnden om besparingar motsvarande 32,5 mnkr varav 22,5 mnkr skulle ske inom barn- och ungdomsvården.

Vad	Effekt helår	Prognos 2016
Uppdragstagare	5 mnkr	1,5 mnkr
LSS-projektet	5 mnkr	5 mnkr
Färre vårdtygn HVB	3 mnkr	0 mnkr
Boende med stöd	3 mnkr	0 mnkr
HVB V & O öka beläggningsgraden	1,5 mnkr	0 mnkr
Placeringar över 21 år minska	3 mnkr	1 mnkr
Färre konsulentstödda familjehem	2 mnkr	0 mnkr
Summa	22,5 mnkr	7,5 mnkr

Under bedömning och konsekvensanalys redovisas hur besparingarna fortlöper samt vilka effekter och konsekvenser som besparingarna gett.

Efter första tertialen 2016 visar prognosen att barn- och ungdomsvården för hela 2016 gör ett underskott på knappt 16 mnkr.

Vid socialnämndens möte den 20 maj 2016 framställdes om en konsekvensanalys av nya besparingsåtgärder.

Bedömning och konsekvensanalys

Utfall och prognos för 2016 av socialnämndens beslut om besparingar i januari månad redovisades för nämnden den 20 maj. Det som tillkommit är en ny beräkning avseende LSS-projektet. Räknat på helår 2016 bedöms nämndens kostnadsminskning för de ärenden som behandlats av Dahlgruppen vara drygt 13 mnkr och för de som ännu inte behandlats 8 mnkr.

Analys av de nya förslagen

1. Halvering av nya SoL-placeringar vid HVB

En halvering av antalet nya SoL-placeringar på HVB för barn, ungdom och föräldrar under sex månader beräknas ge en besparing avseende institutionsvård på mellan 4 och 5 mnkr.

Konsekvensanalys:

- Risk för att barnet självt eller syskon blir mer utsatta och högre belastning på föräldrarna som i förlängningen kommer kräva mer omfattande öppenvårdsinsatser som IHF, Ungdomscoach med mera till en kostnad av 30 - 75.000 kr/mån. I ett längre perspektiv så leder sannolikt mer omfattande öppenvård och kvalificerade stödinsatser till färre placeringar utanför det egna hemmet.
- Att nämndens ansvar för barn och ungdomar som riskerar fara illa inte får det stöd och hjälp som de behöver. Det kan leda till fler omhändertagande enligt LVU och dyrare placeringar på SiS till en högre vårddygnskostnad jämfört med SoL/HVB. Generellt sett så är dock placeringstiden kortare på SiS än vanligt HVB varför kostnaden i ett längre perspektiv kan bli lägre. För att möjliggöra en direkt hemgång från SiS så behöver stöd- och öppenvårdsinsatser utvecklas.
- En ökning av konsulentstödda familjehemsplaceringar som har något lägre kostnader som HVB men som inte har samma möjligheter och resurser att möta barn och ungdomars komplexa problematik. Risken för sammanbrott och omplaceringar ökar och i ett längre perspektiv en längre behandlingstid och ökade kostnader.
- Risken finns för att social oro i stadsdelar ökar om vi placerar ungdomar externt i mindre omfattning. Med ett mer riktat, flexibelt och delvis nytt användande av exempelvis insatsen Perrongen så kan detta i viss mån motverkas.
- Då barns utsatthet kan bli större riskerar anmälningarna öka och leda till fler ärenden som kan kräva insatser från socialtjänsten.

2. Lägre arvode till uppdragtagare/jourhem

Antalet jourplaceringar varierar i omfattning och längd. Under januari-april 2016 har 25 nya beslut om jourplacering fattats (exklusive ensamkommande barn). Nämnden betalar idag oftast ut den högsta arvodesersättningen 12900: -/månad. Vid en

medelplaceringstid på fyra månader för 20 placeringar där arvodet sänks med 2000: -/ placering blir en besparing på 480 000:- på årsbasis.

Som jämförelse fattades det under 2015 68 nya jourbeslut (exklusive ensamkommande barn). Nämnden har möjlighet att göra större differentiering av arvode och omkostnad utifrån SKL:s riktlinjer, men att Uppsala kommun har sedan lång tid ansett att ett jouruppdrag innebär en hög svårighetsgrad och att jourhem alltid måste var tillgängligt.

Konsekvensanalys

Uppsala kommun har idag stora svårigheter att matcha den konsulentstödda marknaden sedan antalet ensamkommande barn med behov av boende ökat. En arvodesminskning försvårar ytterligare rekryteringen av nya jourhem. Det är en uppenbar risk att de jourhem kommunen idag har avtal med, kommer att säga upp respektive avtal för att vända sig till den konsulentstödda marknaden och att socialförvaltningen tvingas vända sig till den öppna marknaden för att kunna tillgodose efterfrågan och behovet av jourhem.

3. Minskad extra ersättning

Av de familjehem socialförvaltningen idag har avtal med får 11 stycken ett förhöjt arvode som varierar i storlek. I 18 familjehem uppbär den ena eller båda familjehemsföräldrarna ersättning för förlorad arbetsförtjänst. På årsbasis ger detta en kostnad på ca 1 miljon kronor gällande förhöjt arvode respektive 5 mnkr gällande förlorad arbetsförtjänst. Ett grundarvode/månad ligger ungefär på 9000: - för barn respektive 11000: - för ungdom.

Konsekvensanalys

En mer restriktiv omprövning av pågående uppdrag behöver ske i process över en given tid för att minimera risken att familjerna säger upp befintliga avtal och exempelvis vänder sig till konsultföretag. Barnen i de nu aktuella familjehem som har extra ersättning kan riskera att behöva omplaceras och då troligen till konsulentstött vård. Vid nya avtal kan socialförvaltningen sätta tydligare gränssnitt för extra arvode respektive för förlorad arbetsförtjänst.

4. 18-åringar i familjehemsvård som övergår till inackorderingsboende med försörjningsstöd

Idag finns drygt 30 (exklusive ensamkommande barn) ungdomar över 18 år i familjehemsvård varav bedömningen är att ett femtontal skulle vara kapabla för ett inackorderingsboende. Ett genomsnittligt arvode för en ungdom är 11000: -/mån och en genomsnittlig omkostnad är 5300: -/månaden. På årsbasis skulle en besparing på arvodet ge knappt 2 mnkr och på omkostnadsdelen knappt 1 mnkr. En övergång till inackorderingsboende i det egna familjehemmet skulle ge den unge god träning att ta ansvar för egen ekonomi och förberedelse för vuxenlivet, under överseende och stöd i en trygg miljö. Den unge skulle likställas med biologiska barn genom att bo kvar i hemmet tills utflyttning är möjlig.

Konsekvensanalys

Den unge riskerar att bli kvar en längre tid i familjehemmet på grund av bristen på bostäder för ungdomar. Om den unge inte klarar situationen kan nya behov och insatser uppstå. Familjehemmen kan fransäga sig uppdraget av olika skäl exempelvis att de inte vill ta ansvaret, att familjehemmet inte vill riskera att den unge blir kvar i hemmet längre än ”nödvändigt”. Omsättningen på familjehem minskar vilket gör att kommunen måste anlita fler konsulentstödda familjehem. Övergången till inackordering förutsätter ett samarbete med arbetsmarknadsnämnden.

Sammanfattande helhetsbedömning

Bedömningen är att barn- och ungdomsvården redan har ett ansträngt ekonomiskt läge med en prognos som visar på ett underskott för 2016. Att genomföra ytterligare besparingsåtgärder medför risker och konsekvenser då åtgärderna kan ge tydliga och kännbara effekter:

- En lägre ambitionsnivå gällande utbudet av insatser inom socialtjänsten för klienterna.
- För att hindra en akut brist på egna uppdragstagare behöver de långsiktiga konsekvenser gällande hur en sänkning av ersättningsnivåerna för uppdragstagare utredas vidare.
- Att nämnden inte är rustade med utarbetade insatser för en snabb omställning från institution till en mer omfattande öppenvård med kvalificerade stöd- och behandlingsinsatser, samt boendelösning.

Socialnämnden

Jan Holmlund
Förvaltningsdirektör